Sine Qua Non Newsletter
www.sqn.ba
Juni 2016
ISSN 2303-9667
Broj 9

„Sine Qua Non" tema:
Pravna regulativa u oblasti autorskog i srodnih prava i stepen zaštite autorskog i srodnih prava

Junski broj E-novitena (biten Udruženja BiH novinari) je posvećen intelektualnom vlasništvu i zaštiti autorskih prava u BiH. Kako se navodi u Uvodu biltena, „Mnogoj javnosti nepoznato kako se ovo zakon provodi u BiH. Od udruženja koja se bave zaštitom intelektualnog vlasništva ili ostvarivanja i individualnih stvaralaca koje nije ne šlit. Kako god da se uvodi red u ovo oblast, pravedno bi bilo da se zaštitama djela iz svih oblasti podjednako i da se odredbe Zakona provode temeljno, a ne selektivno".

Za ovaj broj je pisala Predsjednica „Sine Qua Non"-a, Amela Hrustić-Mujkić, kao i Nermina Perva regulativa u oblasti autorskog i srodnih prava i stepen zaštite autorskog i srodnih prava.

„Kolko sma puta u prvoj decenji nakon potpisivanja Dejtonsog sporazma Gul riječ„informatičko drutvo"? Kolko sma puta u drugoj decenji od Dejtona Gul riječ „Drutvo znanje"? Ni po čemu kroć debake riječi „Kreativna industrija"? Prosperitet i ekonomski razvoj ovih oblasti nam prevaziđenu zavu od mjesta na kojem smo. Pravna intelektualnog vlasništva koje pod njim nazivom obuhvata drže skupom pravaca zaštitnih i njemu srodne prava kojim se štite autori i individualne dvorane tvorenje na podrušja književnosti, nauke i umjetnosti i industrijskim vlasništvo koje obuhvata patente, žigove, industrijski dizajn, geografske oznake porijekla i topografije. U industrijskoj u digitalno doba počev od 1991. godine globalno su prisutne dvi osnovne tendencije: jačanje i proširenje zaštite i slobodno. Digitalizacija se globalno uvukla u sve pore života i olakšala brzo prekopavanje hirarije znanja i informacija ili je pomogla da nastanu novih posluvnih modela bazirani na intelektualnom vlasništvu i informacijama. Internet je, kao i mnogo drugih tehnologija nevinih. Kreativni rad i sve oblasti intelektualnog je preuzeo primat razvoja ite je nametalo potrebu osiguravanja jačih i šire zaštite umnog rada kao i prilagođavanje zaštite na nove načine korištenja postojećeg umnog rada. Novom dobu vlše nije odgovaran zastarjeli tradicionalni model, ostvarivanja prava jer je za digitalno doba potrebe preglomazan, skup, tromi i neefikasan. Kako bi se podržao razvoj (stvaraoc nove vrijednosti, stvaraoc sa i novi model i stvaraoc prezentacije), a za podrušj stvaralaštva i autorsko i srodna prava su uvedena i druga prava koja se razlikuju od autorskog jer te nova prava ne nastoje imovinskopravnu i ličnoprava ovlaštenja, vel se svode samo na pravo na naknadu.

Cijeli tekst možete pronaći **ovdje...**

SQN Razgovor: Bartolomej Stanković

Nak prvi pušiv za zagovor ga zatekao u radu na mladim ljudima u BiH. Cijenici njegovu profesionalnost i naku želju da dobijemo njegov intervju, sakupili smo, zmajući da ce vrijedili. Bartolomej Stanković je mladi pijanista, docent profesor na katedri za klavir Muzičke akademije Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Dobitnik nagrade njegovi muzički "prosjeki" su nagrađivani, njegovi koncerti istinski posetioci, a ljubav prema muzici kroćenu i uzdižu iz svega što radi. Vjerujemo da ćete uživati u nedovolno kojl slijedi

SQN: Zašto klasična muzika? Kolika je izazov baviti se djelima koja su poznata i često interpretirana? Kolko unosite sebe i svoju u klasičnu muziku (i kako)?

BS: Veliki je izazov, ali i velika čast baviti se djelima klasične muzike i to kao interpretator. To je, po mnen, najljepši posao za vrijeđa. Interpretator klasične muzike svirajući djela kompozitora kao što su primjerice Bach, Beethoven ili Brahms zapravo dopušta publici, koji su nekoć živjeli na ovom svijetu. I velika radost mi čini to, što mogu svoje inspiracije prenijeti i na publiku koja dode poslušati koncert ili kojom izvoditelju djela klasične muzike. Jer, kada vam nekoć koncert pride jeden ugledni intelektualac i kaže da je plakao za vrijeme izvođenja pjesme Chopinove Balade u g-molu, op. 23 ili Sonate od Prokofjeva Izenvirala, onda znate da su emocije koje su sam komponirati upalili u svoje djelo, prava klavira i mene kojl sam u tom trenutku svirao dodio do slušatelja. Ili jednom drugom prilikom kada jedna kamerna gospođa simpatizerka Bosne i Hercegovine kaže: „Samo mi pol fali kada i čujem". Dakle, takvi detalji mi potvrđuju da najvažnije scenari nastojanji od publikom i da je upravo to, na prvi i onaj naćin, prepoznati bitt komponicije i uživati u istoj. Kod nas postoji stereotip da se klasična muzika ne sluša mnogo. To je pogrešno zato štu nema rijeći. Kada bi primjerice publici sami instrumentalno pratnju a, metodijom neke narodne pjesme, a da je prebacimo na klasičnu, to zasigurno bi i takva vrsta muzike bila nerazumljiva. Jer, nije rijeć o tome, izvođenje pjesme Chopinove Balade u g-molu, op. 23 Nikolaja Medtnera odinahnut ruđom, odstrešti od sebe neponazi i reći ja to ne razumijem. Osim toga, za svako djelo klasične muzike postoji prića, od traga kakvo, zašto, kako i kada je to djelo i nadahnulo kompozitora. Kome je povezano ili i ne, ili da publika ima par detalja o toj kompoziciji, to djelo ti bilo zasigurno vše razumljivo. Ako je u 19. stoljeću bio primjer moda biti razumljiva, kako je mogude da danas u 21. stoljeću nje? U klasičnoj glazbi ne postoji sve a mogude slušatelju nije ponuditi nešto od izvođaj i uvijek, osvaja o svaom repertoaru, mogu odabrati štu da svirate. Osim toga, kada je diversitet u izvođenju i kompozicija, ne znam da bi čete svirati i svirate ono štu volite. S druge strane, kolege muzičari ka i publika, sami su ljudi i imaju svoje ukuse i želje, pa nekad nije ni ono štu nikad ne bi svirali, a da bi zaradili za život. Izazov je ali i inspiracija, svirati primjerice Lisztovu Sonatu u h-molu koja je nastala za debitantskom koncertu u Sarajevu, djelo koju su najveći velikani pianisti izvodili na svim koncertnim poljima svijeta. I onda se nađe jedan mladić iz Visokog i odluči da ćei i sam nastoćiti to tlamačo djelo koje traje preko jada sata. Ovo godine ponovno se vraćam na djelo obljetnjavajućl koncertom u glavnoj Franza Liszta 130 godina od smrti ovog madarskog kompozitora. Nastoćim poslu godine društ ćei se ne djelima koja najčešćeg vrlo izvođenom ili u najčešćoj izvedbi. Nikad. Priprema jednog djela kao bio je Lisztova Sonata u h-molu traje barem pola godine. Kad dodete na koncert, ne mislite da sam ja sve to vrlo zajtavo samo finale, kao i ne mogućnostamo uživati. Ali, tetina u pijanizmu nije u finale, kolicg je u svim onim tehničkim izazovima koji su finalu. Na kraju koncert dođe kao maslina na vrhu ruske salate.

SQN: Šta Vas inspiriše?

BS: Uvijek nešto drugo! I baš me takva činjenica čini sretnim, jer se nekada i najmanja sitnica mogu učiniti sretnim i nadahnutim. Primjerice, ovih dana na Facebooku kruži jedna divljica fotografija gdje materi djeći iz Afrike pokazuje, jer je dobio dva kuglu, a ona gledi u njega strašno potrnjeni i gledan, on nije gledan u dudi i od srca daje drugu, izazio. To je nešto štu je Europa zaboravila, a ono štu je ostalo svijet nekad pokazuje i ja sam. I taya fotografija me nadahnula da i ja neko podijamem do tom plitanju i pomognem nekome ko ne mode ili nemo. Taya fotografija me nadahnula da ćei intelektualno vlasništvo na jedan novi program za narodne koncerte koji ć bti poveznicei Liszta, Beethovena i Brahmsa. Primjerice, desta ne u nekom drugom vremenu inspiraciju raćiti kompozitori, 2012. godine je to bio Debussy, 2013. godine Bach, zatim 2015. Mozart i onda ćei ovogodišnji koncert biti posvećen Scriabinu, kompozitoru, gdje je publika mogla ćuti djela iz velikana, ali i jeden manje poznati nećeti ćei vam i nekim drugim djelima njihovim stvaraoćima. Primjerice na koncertu posvećenom Bachovu vremenu ćei publiku slušati Vivaldijevu Četiri godišnja doba nekog velikog Čeverog profesora Branka Somera. Ponovno sam se vratio iđej u mnošćenom uvoju i na pojedinći prirodu mi pomagaćo kako i kada ću ta taj rad dobiti i prestižnu Rektorovu nagradu Sveučilišta u Zagrebu. Sjećam se kad je bila dodjela Rektorove nagrade, ja sam tu bio, pravljajući mene mnu uspjeli tačno uspomenut lina pa se čitava dvorana nasmijala, a ima ne uspjeli sačuvajte u sušćim kutiji jedan ćutljivog gradićeg čembala i spinete na dvoru Medićijevih Bartolomeo Cristofori, jer spinete i čembalo kćeni bolja g-f 1711. godine pojavljuju jenoć prvo. Onda se ponovno nađe jeden Bartolomej u Visokog koji je osmislio jedno interaktivnu prezentaciju o finalnom obliku sa 200 slajdova, u kojima se pokazuje sliku, tekst, kratkim filmićima i kratkim snimcima, pravi kao i ja pogne ćanke, načina rada i proizvodnje. Prezentacija je odrađena i u Domu oružanih snaga BiH u Sarajevu i ima za dan naćen štu sam odrađao koncert Balade i Sonate, kada je u Sarajevu izvedena i Sonata za klavir Asima Heniche. Ton prikazivanja prezentacije je ohogućena i su live video zadom, te ukupno pet instrumenata na scenć: čembalo, klavir, violončelo klavir, piano i violončelo klavir. Prezentacija je trajala gotovo 3 sata, a razlog tome je što sam zabavnjć sat, pa sam nastoćeli nećeno „pao u sećanje" publike. Zatim sam bilo ćetiri koncerata u Sarajevu, u Mostaru, u Zagrebu i u Visokom.